

รายงานผลการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสาหร่าย
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

จัดทำโดย
หน่วยตรวจสอบภายใน

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยง มาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อน ปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

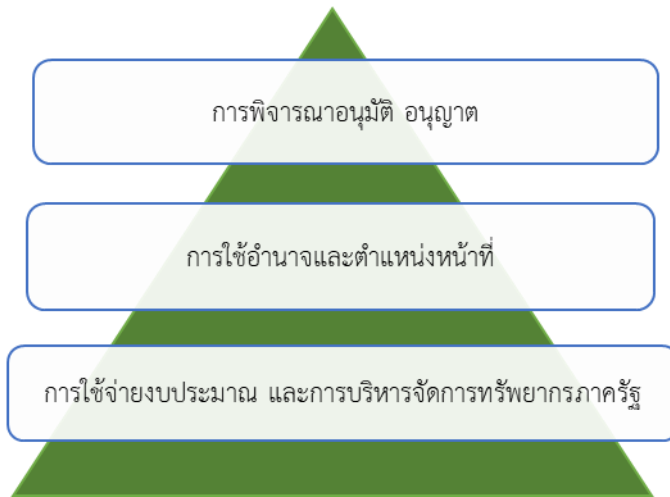
ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

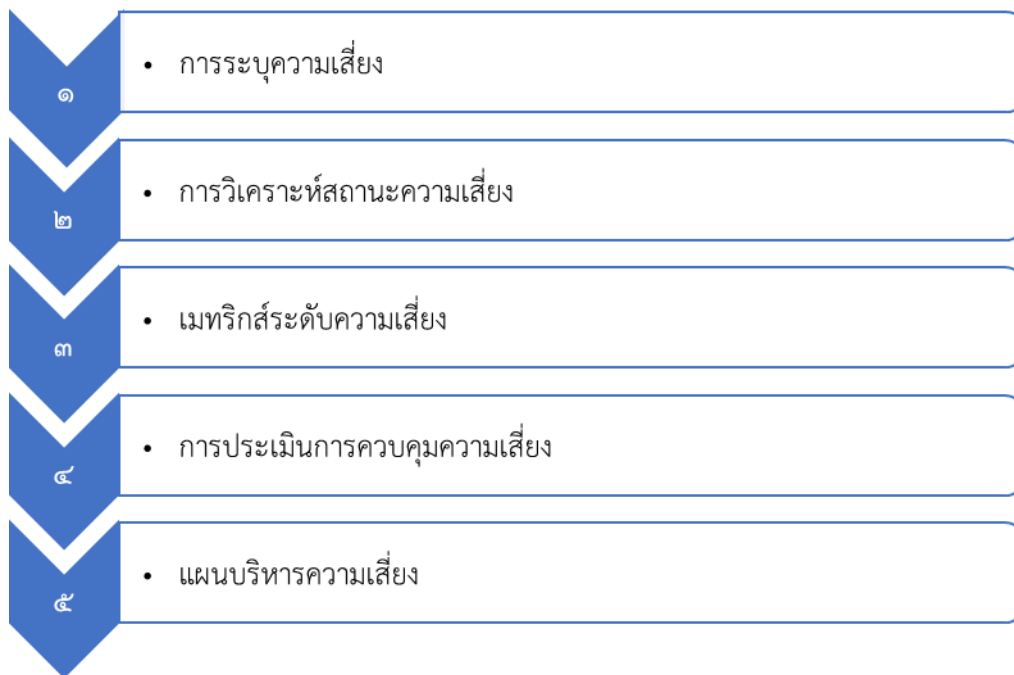
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ ทรัพยากรภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

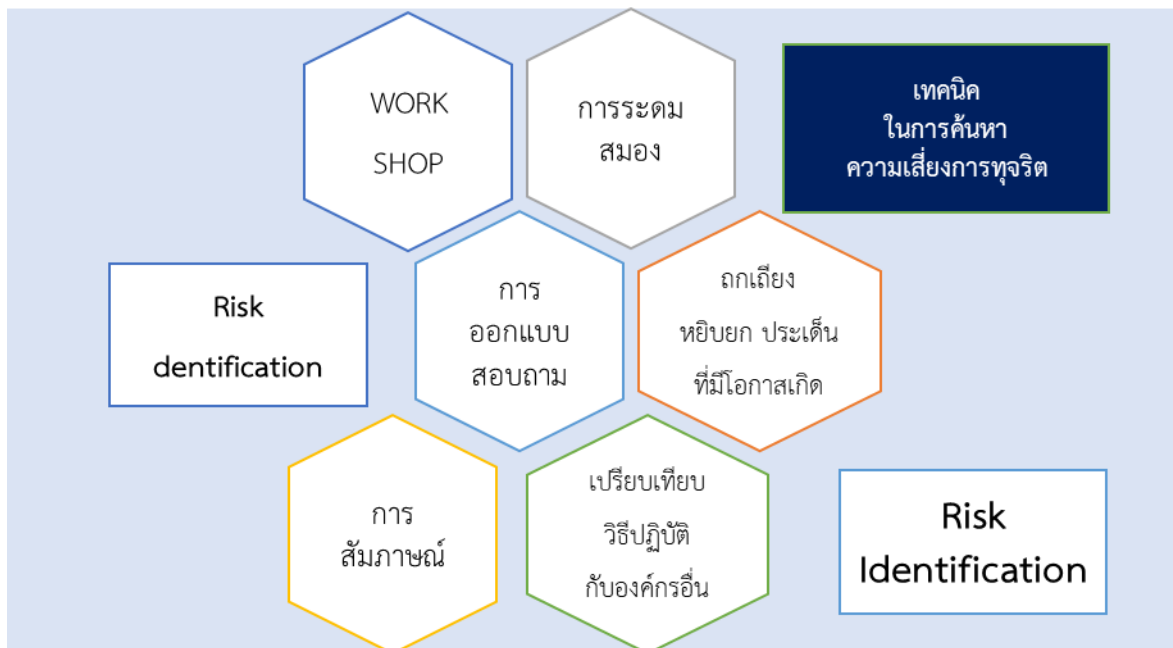

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/เหตุการณ์ที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/เหตุการณ์ ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนใช้เสมอ)

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่น ๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสียหาย	ช่วงคะแนน
๑	ความเสียหายระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสียหายระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสียหายระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสียหายระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

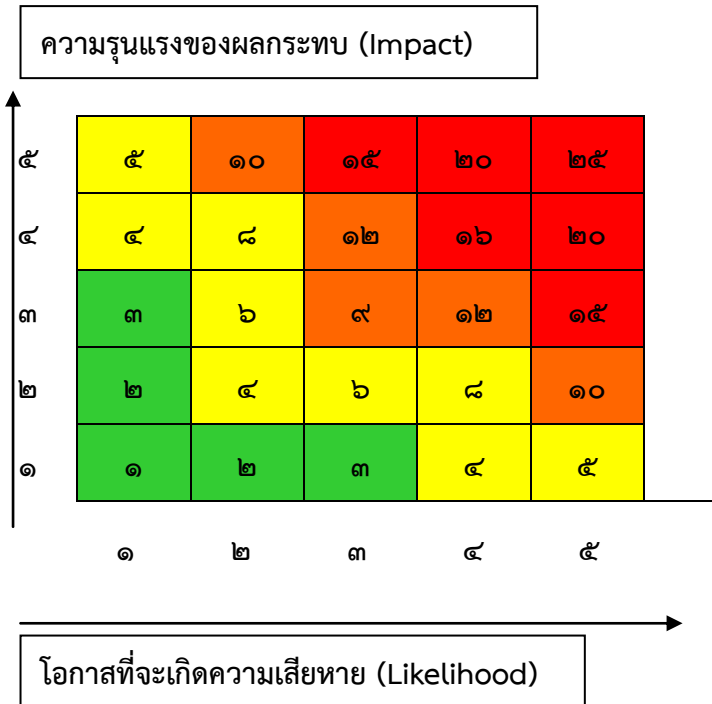
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสียหาย	คะแนนระดับความเสียหาย	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเพียงพอของมาตรการควบคุมที่มีอยู่
- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตและมาตรการจัดการความเสี่ยง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง			มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามมาตรการ/ การดำเนินการ เพื่อบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ช่วงเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
	โอกาส เกิด (L)	ผล กระทบ (I)	ความ รุนแรง (L*I)				
๑. การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัด จ้าง การบริหารพัสดุและ การใช้ประโยชน์ทรัพย์สิน ของทางราชการ	๓	๒	๖	๑. ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมการเบิก จ่ายเงินตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีและหนังสือสั่งการต่างๆ ๒. ดำเนินการตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ ๓. มาตรการการป้องกันการใช้จ่าย งบประมาณผิดวัตถุประสงค์ ๔. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเข้ารับการฝึกอบรม ในเรื่องของการการจัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุภาครัฐ และหลักสูตรการใช้จ่าย งบประมาณ ๕. จัดทำคู่มือการใช้ประโยชน์และทรัพย์สิน ของทางราชการ	๑. เจ้าหน้าที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมใน เรื่องระเบียบพัสดุ การใช้จ่าย งบประมาณ เพื่อจะได้ดำเนินการให้ ถูกต้องตามระเบียบ ๒. จัดทำคู่มือการใช้ประโยชน์และ ทรัพย์สินของทางราชการและเผยแพร่ ให้เจ้าหน้าที่ได้รับทราบ	ต.ค.๖๕-ก.ย.๖๖	กองคลัง

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง			มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามมาตรการ/ การดำเนินการ เพื่อบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ช่วงเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
	โอกาส เกิด (L)	ผล กระทบ (I)	ความ รุนแรง (L*I)				
๒.การให้บริการสาธารณะ/ บริการประชาชน	๒	๒	๔	๑.มาตรการ No Give Policy ๒.มาตรการจัดให้มีช่องทางการให้บริการด้าน ต่างๆผ่านทางออนไลน์ เว็บไซต์หลักของ หน่วยงาน ๓.โครงการพัฒนาระบบการ ให้บริการ ประชาชนผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ (E-Service) ๔. มาตรการจัดให้มีระบบและ ช่องทางการ รับเรื่องร้องเรียน เกี่ยวกับการทุจริตของ หน่วยงาน	๑.มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการ ปฏิบัติงาน เช่น บริการ E-Service เพื่อ ให้บริการประชาชนและลดขั้นตอนการ ปฏิบัติงานและลดการให้สิทธิพิเศษแก่ คนบางกลุ่ม ๒.มีนโยบายจากผู้บริหารตามมาตรการ No Give Policy งดรับของขวัญ ของ กำนันล ต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความ ทุจริตในเรื่องของการให้บริการด้าน ต่างๆ	ต.ค.๖๕-ก.ย.๖๖	สำนักปลัด
๓.การจ่ายเบี้ยยังชีพ	๒	๒	๔	๑.หน่วยงานจัดโครงการ ประชาสัมพันธ์ให้ ความรู้เกี่ยวกับเบี้ยยังชีพ ให้ประชาชนได้รับ ทราบอย่างทั่วถึง ๒.มีการเผยแพร่ข้อมูลต่างๆผ่านทางช่องทาง เว็บไซต์หน่วยงานและ Facebook หน่วยงาน ๓.มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของ หน่วยงาน ๔.เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเข้ารับการฝึกอบรม สม่ำเสมอเพื่ออัปเดตความรู้ในเรื่องเบี้ยยังชีพ และปฏิบัติตามหนังสือสั่งการต่างๆ	ประชาชนได้ทราบถึงหลักการปฏิบัติ เกี่ยวกับการจ่ายเบี้ยยังชีพ เพิ่มมากขึ้น จากการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน และหลักการปฏิบัติต่างๆจึงลดโอกาส ความซับซ้อนความเสี่ยงของข้อมูลที่ อาจผิดพลาดในเรื่องของ การย้าย ภูมิลำเนาเข้า-ออกโดยไม่แจ้ง จึงทำให้ เกิดความคาดเคลื่อนของข้อมูล	ต.ค.๖๕-ก.ย.๖๖	กองสวัสดิการฯ

เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง			มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามมาตรการ/ การดำเนินการ เพื่อบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ช่วงเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
	โอกาส เกิด (L)	ผล กระทบ (I)	ความ รุนแรง (L*I)				
๔.การบริหารงานบุคคล	๓	๒	๖	๑. มาตรการเปิดเผยข้อมูลการ บริหารและ พัฒนาทรัพยากร บุคคลแก่สาธารณะ ๒. มาตรการสร้างความโปร่งใส ในการ บริหาร งาน บุ ค ค ล ๓. กิจกรรมสร้างความโปร่งใสใน การ พิจารณา เลื่อน ชั้น เงิน เดือน ๔. มาตรการนำผลการประเมิน ความพึงพอใจของประชาชนใน การให้บริการมาใช้ใน การเลื่อน ชั้น เลื่อนเงินเดือน ของบุคลากร	๑.เจ้าหน้าที่งานบริหารบุคคลเข้ารับ การฝึกอบรมเพื่อนำความรู้มา ปฏิบัติงาน ๒.มีการดำเนินการเปิดเผยข้อมูลผล การประเมินเลื่อนชั้นเงินเดือนเพื่อ ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ๓.การประชุมรับฟังและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องนั้นทำให้ เข้าใจกันระหว่างผู้ประเมินและผู้รับ การประเมินซึ่งทำให้เกิดความโปร่งใส ในการดำเนินงาน	ต.ค.๖๕-ก.ย.๖๖	สำนักปลัด งานการเจ้าหน้าที่

ลงชื่อ

(นางสาววิมลวรรณ เพ็ชรนอก)

ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ